

Soms wordt volksgeloof/bijgeloof wel "oudewijvenpraat" genoemd. Heksen en hun vervolging doorheen de eeuwen zijn dan niet veraf.

Bijgeloof of volksgeloof gevoed door angst en chronische onstabieleit lijkt doorheen de eeuwen de mens tot irrationele en wrede handelingen te hebben aangezet.

De wreedheid van de lijfstraffen en executies doorheen de eeuwen heen kunnen wellicht verklaard worden door de noodzaak aan stabiliteit. De beul maakte deel uit van het rechtssysteem. Folteringen en publieke executies werkten afschrikkend. Maar tegelijk was het volksvermaak. De mens lijkt in staat tot de meest gruwelijke daden en lijkt hiervan te genieten. Er is een soort vreemde groepsdynamiek.

Overbevolking leidde in bepaalde periodes tot werkloosheid, honger en een algemene stijging van de criminaliteit. Sociale spanningen werden op natuurlijke wijze opgelost door de genadeloze pest, in andere tijden door het voeren van heksenprocessen of het vervolgen van ketters.

Bijgeloof blijkt doorheen de eeuwen deel uit te maken van het economisch stelsel, naast politieke en religieuze motieven. Sommige periodes in de geschiedenis zoals bijvoorbeeld de heksenvervolgingen kunnen gezien worden als een massaal verschijnsel van verstandsverbijstering. Kan dit verklaard worden?

Is de mens van nature uit bloeddorstig en wreed of wordt dit gevoed door angst voor een hogere macht of kracht?

Stefan Ruyschaert is econoom en fiscalist. Zijn interesse gaat daarnaast naar de interactie van economie met fiscaliteit, geschiedenis, filosofie, psychologie, politiek, religie, sociologie en antropologie.